

დანართი ე: ღონისძიებების განხორციელების კუთხით არსებული ვითარება

პოლიტიკა და ღონისძიებები - დეკარბონიზაცია: სათბურის აირების ემისიები და მოცილება

#	ღონისძიების დასახელება	განხორციელების სტატუსი
1	GHG-1: აზოტის მჟავას წარმოება სათბურის გაზების (GHG) დაბალი გამოყოფით	მიმდინარეობს დაგეგმვა
2	GHG-2: კონკრეტული საწარმოებისთვის ემისიის კოეფიციენტების შემუშავება	მიმდინარეობს დაგეგმვა
3	GHG-3: პირუტყვის საკვების შეცვლა	მიმდინარეობს დაგეგმვა
4	GHG-4: ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზი და ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება, პირუტყვის საკვების ხარისხის საუკეთესო ვარიანტების გამოსავლენად	მიმდინარეობს დაგეგმვა
5	GHG-5: ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზი და ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება, ნაკელის მართვის საუკეთესო ვარიანტების იდენტიფიცირების მიზნით	განხილვის პროცესშია
6	GHG-6: კვლევა და ტექნიკურ-ეკონომიკური მიზანშეწონილობის დადგენა კოოპერატივების წარმატებით და ფართო მასშტაბებით შექმნასთან დაკავშირებით	მომზადების პროცესშია
7	GHG-7: კვლევები და საკონსულტაციო პროცესები, საქართველოსათვის ეკონომიკურად და სოციალურად მიზანშეწონილი, კლიმატთან ოპტიმიზირებული (CSA) სოფლის მეურნეობის განსაზღვრისათვის	განხილვის სტადიაშია
8	GHG-8: განათლებისა და ცნობიერების ამაღლების სტრატეგიის შემუშავება (მათ შორის სინთეზური სასუქების გამოყენებასთან დაკავშირებით)	განხილვის სტადიაშია
9	GHG-9: დეგრადირებული ტყის ნაწილის აღდგენა (მათ შორის ხანძრის ადგილების) გატყიანების გზით	განხორციელების პროცესშია
10	GHG-10: დეგრადირებული ტყის აღდგენა ბუნებრივი აღდგენის ხელშეწყობის გზით	განხორციელების პროცესშია
11	GHG-11: ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვა, ტყის მდგრადი მართვის გეგმების განხორციელების გზით	განხორციელების პროცესშია
12	GHG-12: ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვა ზედამხედველობისა და შესაძლებლობების განვითარების გზით	მიმდინარე
13	GHG-13: ტყის მდგრადი მართვა და/ან დაცვა, ზურმუხტის ქსელში	განხორციელების პროცესშია

14	GHG-14: ახალ დაცულ ტერიტორიებში შემავალი ტყის დაცვა ან/და მდგრადი მართვა	განხორციელების პროცესშია
15	GHG-15: სატყეო საკითხებთან დაკავშირებული სექტორთაშორისი კოორდინაციის გაძლიერება და მხარდაჭერა	მიმდინარე
16	GHG-16: ტყეების მდგრადი მართვის ხელშეწყობა, მისი მრავალფუნქციური გამოყენების მხარდაჭერით, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებით და ტყის რეფორმის პროცესებში საზოგადოების ჩართულობით	მიმდინარე
17	GHG-17: ოფიციალური არა სახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების დახურვა	მიმდინარე
18	GHG-18: სტიქიური ნაგავსაყრელების დახურვა	მიმდინარე
19	GHG-19: რეგიონული არასახიფათო ნარჩენების განთავსების ობიექტების (ნაგავსაყრელების) მშენებლობა	მიმდინარე
20	GHG-20: ქალაქ თბილისის ნაგავსაყრელის განახლება და გაუმჯობესება.	მიმდინარე
21	GHG-21: მეთანის შეგროვება და გამოყენება ქუთაისის არა სახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე	ჯერ არ დაწყებულია
22	GHG-22: მეთანის შეგროვება და გამოყენება რუსთავის არა სახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე	მიმდინარე
23	GHG-23: მეთანის შეგროვება და გამოყენება ბათუმის არა სახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე	მიმდინარე
24	GHG-24: ქალაქის ნარჩენების გადამუშავება	დაგეგმილი
25	GHG-25: ბიოდეგრადირებადი (ორგანული და ბადის ნარჩენების) გადამუშავება	მიმდინარე
26	GHG-26: მუნიციპალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა	მიმდინარე
27	GHG-27: მეთანის ჩაჭერა და უტილიზაცია თბილისის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობაში	განხორციელების პროცესშია
28	GHG-28: მეთანის ჩაჭერა და უტილიზაცია ბათუმის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობაში	მიმდინარე (მეთანის შეგროვება ჯერ არ დაწყებულია, მაგრამ წვა ხდება)
29	GHG-29: მეთანის ჩაჭერა შეგროვება და უტილიზაცია ქობულეთის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობაში	ჯერ არ დაწყებულია

30	GHG-30: განათლება და ცნობიერების ამაღლება ორგანული ნარჩენების მართვის საკითხებში	მიმდინარე
31	GHG-31: ნარჩენების სექტორისთვის მონაცემების შეგროვებისა და განახლების კონსოლიდირებული პროცესის ჩამოყალიბება	დაგეგმვის პროცესშია

მიმართულება - დეკარბონიზაცია: განახლებადი ენერგია

#	ღონისძიების დასახელება	განხორციელების სტატუსი
1	RE-1: ქარის ენერგიის წარმოების მიმდინარე ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერა.	მიმდინარე
2	RE-2: მზის ენერგიის წარმოების მიმდინარე ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერა	მიმდინარე
3	RE-3: ჰიდროენერგიის წარმოების მიმდინარე ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერა	მიმდინარე
4	RE-4: განახლებადი ენერგიის წყაროებიდან მიკრო-გენერაციის მხარდაჭერა	მიმდინარე
5	RE-5: გეოთერმული სითბოს წარმოების მიმდინარე მხარდაჭერა	მიმდინარეობს შემუშავება
6	RE-6: ბიოსაწვავის წარმოება და გაყიდვა	მიმდინარეობს შემუშავება
7	RE-7: მზის ენერგიით წყლის გამაცხელებელი სისტემების გამოყენების ხელშეწყობა	განხორციელების ეტაპზეა
8	RE-8: ცემენტის წარმოებაში ალტერნატიული ენერგიის გამოყენების ხელშეწყობა	განვითარების ეტაპზეა
9	RE-9: მყარი ბიომასის რესურსების გაუმჯობესებული მართვა	განვითარების ეტაპზეა

პოლიტიკა და ღონისძიებები - ენერგოეფექტურობის მიმართულება

შენობების ენერგოეფექტურობა

#	ღონისძიების დასახელება	განხორციელების სტატუსი
1	EE-1: შენობის ენერგოეფექტურობის სერტიფიცირების სქემის / საექსპლუატაციო მახასიათებლების მინიმალური სტანდარტების შემუშავება	განხორციელების პროცესშია
2	EE-2: ენერგოეფექტური შესყიდვები	შემუშავების პროცესშია

3	EE-3: სკოლების და ცენტრალური მთავრობის მფლობელობაში არსებული სხვა შენობების ენერგოეფექტური მოდერნიზაცია	შემუშავების პროცესშია
4	EE-4: საზოგადოებრივი შენობებისათვის ენერგოეფექტურობის საინფორმაციო სისტემების შექმნა	მიმდინარე
5	EE-5: აკრედიტაციის მიზნებისთვის სერტიფიკაციის სქემების შემუშავება ენერგეტიკის სექტორის დამოუკიდებელი ექსპერტებისთვის - შენობების ენერგოაუდიტის განსახორციელებლად	შემუშავების პროცესშია
6	EE-6: ენერგოეფექტურობის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების პროგრამების განხორციელება	შემუშავების პროცესშია
7	EE-7: ტრენინგი და განათლება, ენერგეტიკის საკონსულტაციო პროგრამების ჩათვლით	შემუშავების პროცესშია
8	EE-8: ელექტრომოწყობილობების სტანდარტების, ნორმების და ეტიკეტირების სქემების შემუშავება	შემუშავების პროცესშია
9	EE-9: ენერგოეფექტური განათების დამონტაჟება	შემუშავების პროცესშია
10	EE-10: მრეწველობაში ენერგოეფექტურობის სტიმულირება/ვალდებულება	მიმდინარე
11	EE-11: ცემენტის წარმოების სველი მეთოდის მშრალი მეთოდით შეცვლა	მიმდინარე
12	EE-12: ენერგოაუდიტები და მართვის სისტემები, საქვებების ინსპექტირება სამრეწველო სექტორში	მიმდინარე
13	EE-13: სატრანსპორტო საშუალებების საწვავზე გადასახადების გაზრდა	დასრულებული
14	EE-14: საგადასახადო შეღავათები ელექტრო და ჰიბრიდული ავტომობილებისთვის	ნაწილობრივ განხორციელდა
15	EE-15: სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური ინსპექტირების რეგულაციების შემუშავება და შესრულება	ნაწილობრივ განხორციელდა
16	EE-16: ძველ მსუბუქ სატრანსპორტო საშუალებებზე იმპორტის გადასახადის გაზრდის შესაძლებლობის განხილვა	დანერგვის პროცესშია
17	EE-17: საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გაუმჯობესება და მდგრად სატრანსპორტო საშუალებებზე გადასვლა	მიმდინარეობს/იგეგმება
18	EE-18: ღონისძიებები, რომლებიც შესულია თბილისის „მწვანე ტრანსპორტის პოლიტიკის“ სამოქმედო გეგმაში	მიმდინარე
19	EE-19: ბათუმის მდგრადი ურბანული მობილობის (SUMP) გეგმაში ჩამოთვლილი	მიმდინარე

	ღონისძიებები	
20	EE-20: ემისიის ხარისხის სტანდარტების დანერგვა იმპორტირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისთვის (EURO5)	განხილვის პროცესშია
21	EE-21: თბოელექტროსადგურების საშუალო ეფექტურობის გაუმჯობესება	ნაწილობრივ დანერგილია, ნაწილი დაგეგმვის პროცესშია ¹
22	EE-22: ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელებში დანაკარგების შემცირება და ახალი თაობის ქსელში ინტეგრაცია	მიმდინარეობს ღონისძიების დანერგვა
23	EE-23: რეგულაციები ელექტროენერგიის ნორმატიული დანაკარგების გაანგარიშების წესების შესახებ - ინვესტიციების სტიმულირება	მიმდინარეობს დანერგვა
24	EE-24: რეგულაციები ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელ ქსელში ნორმატიული დანაკარგების გაანგარიშების წესების შესახებ - ინვესტიციების სტიმულირება	მიმდინარე
25	EE-25: ჭკვიანი მრიცხველების გამოყენება	განხორციელების პროცესშია

პოლიტიკა და ღონისძიებები ენერგეტიკული უსაფრთხოების მიმართულებით

#	ღონისძიების დასახელება	განხორციელების სტატუსი
1	ES-1: მეზობელ ქვეყნებთან დამაკავშირებელი ელექტროენერგიის გადამცემი ახალი ხაზების მშენებლობა	
1.1	ES-1-1: ქსანი-სტეფანწმინდა-მოზდოკი	პროექტი შეჩერებულია
1.2	ES-1-2: ახალციხე-თორთუმი	მიმდინარე
1.3	ES-1-3: მარნეული-აირუმი	დაგეგმილი
1.4	ES-1-4: 330 კვ ეგზ გარდაბანი-აღსტაფას გაორჯაჭვიანება	დასრულებული
2	ES-2: არსებული ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და გაუმჯობესება	
2.1	ES-2-1: ჯვარი-წყალტუბო-ახალციხე	მიმდინარე
2.2	ES-2-2: ჯვარი-ხორგა	დასრულებული
2.3	ES-2-3: ბათუმი -ახალციხე	მიმდინარე
2.4	ES-2-4: 220 კვ „კოლხიდა-1“-ის რეაბილიტაცია	მიმდინარე

¹ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2022 წლის 31 დეკემბრის კლიმატის ცვლილებისა და სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიშის მიხედვით ამ ეტაპზე შეიცვალა თბოსადგურის ტექნიკური პარამეტრები, შესაბამისად უნდა მომზადდეს ახალი ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება.

2.5	ES-2-5: სვანეთი	დაგეგმილი
2.6	ES-2-6: გურია	მიმდინარე
2.7	ES-2-7: რაჭა და წამახვანი	მიმდინარე
2.8	ES-2-8: 500 კვ „იმერეთის“ რეაბილიტაცია	დაგეგმილი
2.9	ES-2-9: ქვესადგურების განახლება	დაგეგმილი
2.10	ES-2-10: კახეთის ინფრასტრუქტურის გაძლიერება	დაგეგმილი
2.11	ES-2-11: რეაქტიული ენერგიის წყარო (საკონდენსატორო ბატარეა)	დაგეგმილი
2.12	ES-2-12: თბილისის რეგიონის უსაფრთხო ელექტრომომარაგება	დაგეგმილი
2.13	ES-2-13: ქართლის 220 კვ ქსელის გაძლიერება	პროექტირების ეტაპზეა
1	EP-1: მიმდინარე სოციალური დახმარების პროგრამები.	მიმდინარე

პოლიტიკა და ღონისძიებები - კვლევის, ინოვაციისა და კონკურენტუნარიანობის მიმართულება

#	ღონისძიების დასახელება	განხორციელების სტატუსი
1	RIC-1: კვლევებსა და ინოვაციებზე სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯის ზრდა მშპ-ს 1%-მდე, კლიმატის ცვლილებისა და მდგრადი ენერგეტიკისაკენ მიმართული კვლევებსა და ინოვაციებზე სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯის ზრდა მშპ-ს 0,1%-მდე 2030 წლისათვის	განხილვის პროცესში
2	RIC-2: თემატური პრიორიტეტებით განსაზღვრა ეროვნული R&I-სთვის, ენერგეტიკის სექტორის განსაზღვრა ერთ-ერთ პრიორიტეტად	განხილვის პროცესში
3	RIC-3: მდგრადი ენერგეტიკის საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავებისა და გაუმჯობესების მხარდაჭერა	განხილვის პროცესში
4	RIC-4: მდგრადი განვითარების სფეროში, საზღვარგარეთ უნივერსიტეტებში განათლების მიმღები ქართველი სტუდენტებისათვის ეროვნული დაფინანსების დაწესება	დაგეგმილი
5	RIC-5: ეროვნულ ენერგეტიკულ პოლიტიკის პრიორიტეტებთან თანხვედრაში მყოფი კვლევითი და განვითარების პროექტების	განხილვის პროცესში

	დაფინანსება	
6	RIC-6: საქართველოს უსაფრთხოებისა და განვითარების პრიორიტეტების მიხედვით კვლევის მონიტორინგის ინდიკატორების შემუშავება	განხილვის პროცესში
7	RIC-7: მდგრადი ბიზნესის ჯილდოს მეშვეობით ახალი პროდუქტისა და ტექნოლოგიების სერტიფიცირების წახალისება	განხილვის პროცესში
8	RIC-8: „კვლევიდან ბიზნესამდე“ პროგრამების მხარდაჭერა ცოდნისა და გამოცდილების გადასაცემად სამეცნიერო სფეროდან კერძო (სამრეწველო) სექტორში, დაბალნახშირბადიანი ტექნოლოგიების კუთხით	განხილვის პროცესში
9	RIC-9: „ბიზნესიდან ბიზნესამდე“ პლატფორმის შექმნა დოქტორანტებისა და გამოცდილი მკვლევარების ბიზნეს სექტორთან დასაკავშირებლად და მათი კვლევისა და ინოვაციის საჭიროებების გასაცნობად	განხილვის პროცესში
10	RIC-10: საქართველოს „Horizon Europe“-ის სამუშაო პროგრამის კომიტეტის დელეგაციაში ენერგეტიკისა და კლიმატის ცვლილების საკითხების სათანადოდ წარმოჩენა	განხორციელების პროცესში
11	RIC-11: რეგულარული საინფორმაციო დღეების ორგანიზება ენერგეტიკისა და კლიმატის ცვლილების სფეროში საერთაშორისო კვლევითი პროგრამების შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით	მიმდინარე
12	RIC-12: მუშაობა ორმხრივ და მრავალმხრივ ინიციატივებზე - თანამშრომლობა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან	მიმდინარე